

vilde bestaae, og for at faae at vide, hvilke Udgifter der skulle bestrides af dem, førend man beslutter sig til et Foretagende, som ikke kan siges at være nødvendigt. Jeg skal hertil sige, at i den nærmeste Fremtid vil der stille sig store Fordringer til Finantserne, som maaskee ikke vilde være saa tilfredsstillende at bevilge, men hvis Nødvendighed vil være saa indlysende, at man ikke vil kunne afvise dem. Jeg skal nævne som Saadanne, hvad der allerede er berørt her i Salen, Fæstningsværkerne omkring Kjøbenhavn, Nødvendigheden af at skaffe en nogenlunde stærk Fæstning ud af Fredericia og maaskee af et ellerandet Punkt i det Slesviigske. Dertil fordres store Summer, store Capitaler. Har Staten Raad til, har den Udveie til at foretage saa betydelige Arbejder, og desuden ved Siden af foretager det Forsøg, her er Tale om, kan man gaae ind paa Sagen. Jeg troer ikke, at de finantsselle Forhold ere af den Bessaffenhed, at den kan paatage sig begge Dele. Jeg har ved den tidligere Forhandling, og det er ogsaa udtalt i Udvalgets Betænkning, henledt Opmærksomheden paa den private Credit, og at den vil blive trykket ved en Masse Obligationers eller Actiers Udstedelse. Jeg skal henholde mig til, hvad jeg derom tidligere har udtalt, og kun dertil knytte den Bemærkning, at, forsaavidt jeg har paaberaabt mig Regjeringens Organ, vil man i den Nørrejydske Stændertidende for 1846 Pag. 1302 og 1303, saavidt jeg erindrer, kunne finde stadfæstet, hvad jeg har indvendt.

En anden Grindring, jeg har mod nærværende Lovforslag, er, at det ikke foreligger i sin Heelhed. Forelaa der her et fuldstændigt Jernbanenet, saa man kom til Kundskab om, hvor Jernbaner agtes anlagte og naar de skulde anlægges og om det samlede Udgiftsbeløb kunde man mulligen have en begrundet Mening om det hele Foretagende. Man har kaldt Jernbaner et nyt Slags Veie og et bedre Slags. Veie, og det er saa; men der var derfor saameget mere Anledning til ogsaa at bruge samme Fremgangsmaade ved dette Slags Veianlæg, som er brugt ved tidligere Chausseeanlæg, og jeg skal her tilbagefalde i Grindringen, at der saavel i Nørrejylland som i Holsteen og i Slesvig er blevet forelagt et fuldstændigt Chausseenet, førend der er blevet ta-

get nogen Beslutning om, hvor Chausseer skulle anlægges. Det turde maaskee ogsaa have fortjent at komme under Overveieelse, om der ikke med Hensyn til de Beføstninger, som paalægges Staten ved den indgaaede Garantie, havde været Anledning til, hvad Jernbaner angaaer, at opføre en lignende Skala med Hensyn til Udbredelsen af Omkostningerne som den, der er foreffreven i Veianordningen. Det turde dog have været billigt, at de Dele af Staten, som have den største Nytte af Jernbanen, ogsaa dertil havde ydet størst Bidrag. Nu derimod skulle Alle betale eens, og derimellem er der dog en stor Deel af Landet, en stor Mængde Skatteydere, som, saa at sige, aldeles ingen Nytte have af den paatænkte Jernbane (Hør!). Naar der her havde været Spørgsmaal om at votere en bestemt aarlig Afgift i visse bestemte Aar til Jernbanen, eller Regjeringen havde foreslaaet at tage et vist Antal Actier, om det ogsaa var et temmelig betydeligt Antal, vilde jeg ikke have holdt min Stemme tilbage; men nu, da jeg ikke kjender Omfanget af de Forsigtelser, Staten paatager sig, og ikke veed, hvorlange de skulle vedblive, og da Spørgsmaalet ikke foreligger i sin Heelhed, saa kan jeg med Hensyn til den Maade, hvorpaa jeg opfatter Statens finantsselle Forhold, ikke stemme for nærværende Lovforslag.

Kierkegaard: Jeg har ikke tidligere yttret mig under Forhandlingerne denne Sag angaaende. Og naar jeg seer tilbage paa den Mængde Foredrag, der i dette Anliggende ere holdte, paa den Udførlighed og Grundighed, hvormed den er debatteret, paa de kraftige Brydninger, der have fundet Sted imellem Theorien og Fremtidsplanerne paa den ene Side og det Praktiske eller idetmindste det formeentlige Praktiske og de nødvendige Besparelseshensyn paa den anden Side, er der vistnok saa Ting, jeg kan være saa rolig for, som at en Udtalelse af mig ikke er bleven savnet, saavel som at den sagtens heller ikke vilde savnes idag. Netop af den samme Grund, hvorfor den foregaaende arbeide Taler atter idag har sagt et Ord, vil jeg imidlertid bede om Tilladelse til, inden Sagen gaaer til endelig Afstemning, uden at jeg mener, at det skal yttre nogen videre Indskyldelse for mit personlige